

1937

К. 6176

1926

196a/x

ЦЕНТРАЛЬНА
НАУКОВО-УЧЕБНА
БІБЛІОТЕКА

05 (47714х) „1926“

За
редакцією

ВСЕСВІТ

ШУМСЬКОГО О.
КАСЯНЕНКА Е.

Фундатор В. БЛАКИТНИЙ

№ 18 (41) 1 жовтня 1926 р.
Рік видання II-й.

УНІВЕРСАЛЬНИЙ ІЛЮСТРОВАННИЙ ДВОХТИЖНЕВИК

Харків, вул. Лібкнехта, № 11
Тел. № 34-76.

Фото-етюд Овзера

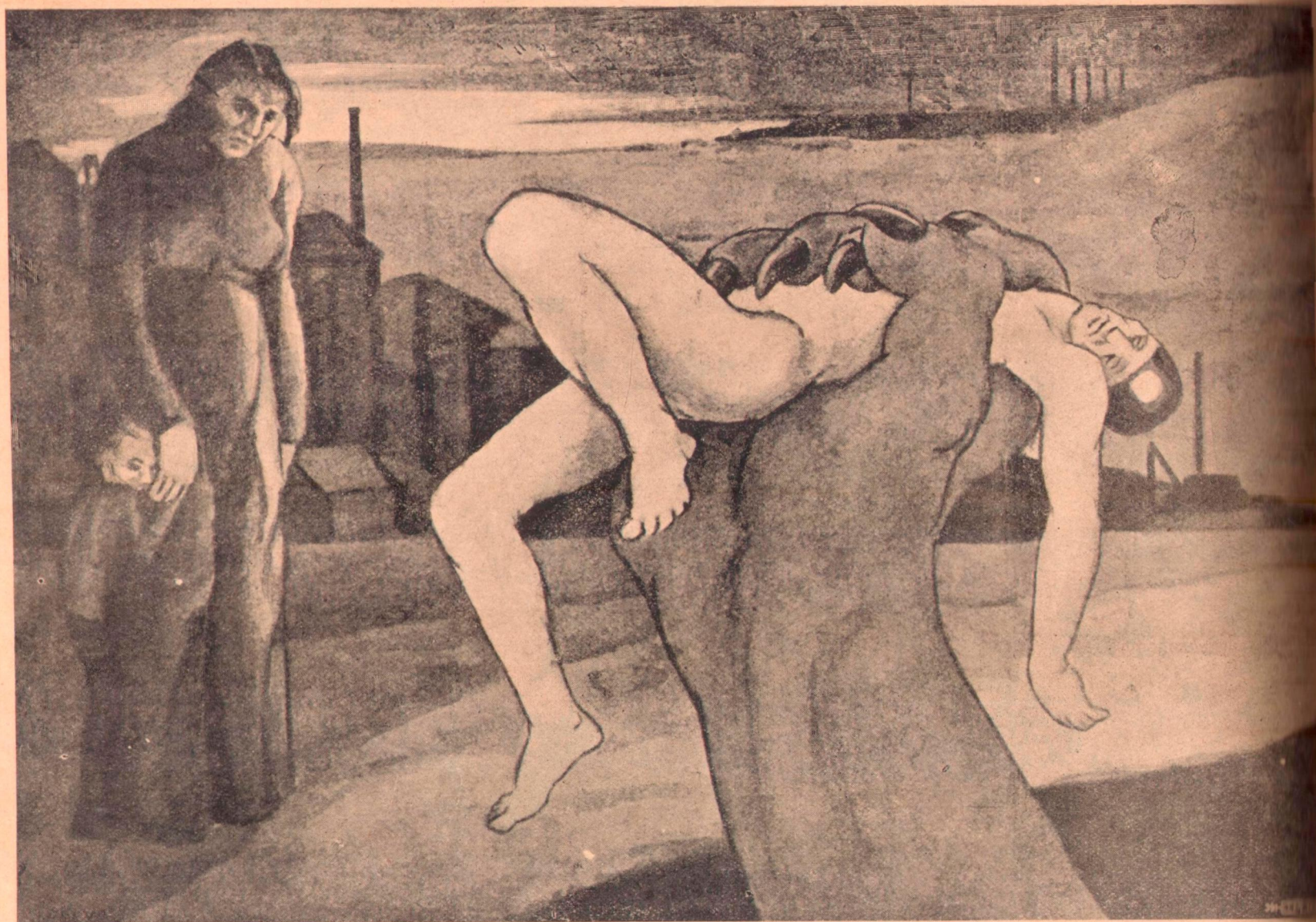

ЦЕНТРАЛЬНА
НАУКОВО-УЧБО
БІБЛІОТЕКА

КОНОПЛІ МОЧИТЬ

ПАМ'ЯТИ ШАХТАРІВ

Картина Джуаніта Превел, присвячена шахтарям, що загинули від експлоатації в шахтах Суліван, у Північній Америці

Уривок з оповідання

БОРЩОВИЙ МАГНАТ

„Міліонери“ М. Ірчан

Обітована земля

ОСЬ-ОСЬ І ДОМА. В далені береги Одеси, а там чекають коні, що вихром понесуть рівним степом в простору Тираспільщину. По дорозі відкриті голови мужиків, цікаві, з деяким переляком, очі пастушків... Але...

Загуділа сирена і розвіяла чарівне забуття, дивний самообман...

Генерал царської,—а опісля гетьманської і петлюрівської служби—Костянтин Валер'янович Жабкевич, стояв на палубі „Мавританії“ і не зводив очей з далекої синьої смуги. Вітер розвивав його довгі вуса і все тіло дріжало від раннього холоду.

Земля! Ось вона! А що ж далі?

З кают третьої класи прибіг Валя, за ним Ніна.

—Ніяк не витягнеш її... Збирається, як на бал...

Це високий, незграбний, з йолопуватим обличчям, Валя, колишній юнкер, після юнак старшинської школи У. Н. Р.

—О, господи! Земля!—плеснула в долоні Ніна і на свіжому, з відтінками недавнього сна, обличчі заграла веселкою хвилююча радість. Скінчилися муки. Сім кошмарних днів...

Вітер лопотів її шарфом і лоскотав білу шию.

—Як довго ще, папа?—спитав Валя.

—Після обіда будемо в порту...

—Канада! Неизвестная страна! Как хорошо ехать и не знать, что ожидает тебя... Бедность или богатство? Как ты думаешь, папа?

—Не знаю, Ніна, побачимо. Нічого наперед говорити не можна.

—Да... Наша обітована земля!—покотився густий бас. Всі оглянулись. До гурту підходила здоровенна постать доктора Лапки, особистого секретаря генерала.—Ви праві, Ніна, Костянтинівно. Гарно причалювать до невідомої, далекої землі і не знати, що чекає тебе в ній. А я теж люблю отаку непевність. Тоді не розчаровуєшся, коли погано і не дивуєшся, коли гарно...

М. Ірчан—відомий український письменник, що живе й працює в Канаді. І остійний співробітник „Всесвіту“.
Містимо уривок з його останнього оповідання.

Генерал мовчав. Його очі все ще спочивали на далекої смузі нової землі. Він теж думав: що чекає їх в ній?

„Мавританія“ викукувала сиреною різала спокійні хвилі Атлантичного океану, ніби добувала останків сил, щоб добитися до мети. Кругом корабля ліг зграй лив, перших вістунів землі, а вода

зеленіла від морської трави, що теж означало близькість сходу.

Попереду замаячило рибачке вітрильне судно, що нагадувало бійницький корабель із старих малюнків. „Мавританія“ все швидше наблизилась до нього, викукувала не то на привітання, не то для перестороги монотонно гуркаючи двома шрюбами, посувалась далі. З судна замаячили рибалки руками. Ніна відповіла їм своїм рожевим шарфом. Потім радісно повною груддю, заспівала м'яким, гарним сопраном:

По синім волнам океана,

Лишь звезды блеснут в небесах—

Корабль одинокий несется,

Несется на всех парусах...

—Ніна не співай на вітрі, простудиш горло...

...Корабль одинокий несется,

..... на всех парусах...—Ах, папа! Какой простор! Кругом океан, а там богатая, дикая страна... Как в сказке!..

Генерал в глибокій задумі гладив вуса і не звертав уваги на виступившу дочку. Валя і доктор Лапка стояли вже по другому боці палуби і сперечались, як правильно по українськи: пароплав чи парохід? Бо на палубі виходить: плыве і йде парою.

Чимраз,—виразніше виступали сумні, жовті береги Нової Скошії і вилились димарі галіфакського порту.

Назустріч „Мавританії“ мчав вже катер з поліцейською і санітарною контролею. На пароплаві заметушилися.

Канада.

Тріумфальний в'їзд

ТРИ ДНІ й три ночі товклися в поїзді, що гнався кавказькими пустелями, вони добились до культурного центру української еміграції. Зв'язки були з Європи, телеграми послано з порту.

Коли потяг під'їжджав до чверті мілітарного міста, генерал видавав останні накази:

— Скрізь балакати мені тільки по українському і особливо ти Ніна. Людей забувають, а воно негаразд. Всі справи ведуть я, ви не втручайтесь. Ви Пантелеймон Карповичу, — це доктор Лапка, — менше розказуйте про свої героїства. Тут необхідна дипломатія більш, як в будапешті..

На вокзалі зустріли їх один з „народних діячів“ пан Бездушний і автокефальний батюшка — отець Грубач. Вітались щиро, дуже щиро, до ма. Два Форди поїхали їх широкими шляхами, що задирались від людей і

їхали, — на передмістя, до пана Бездушного. Вечеряли, як дома. Розмовляли до ранку. Навіть доктор Лапка забув про наказ генерала і, показуючи сиві волоски на голові, оповідав, як його (лікаря!) тортували більшовики.

Ніна томно-солодко посміхалась. Потім співала. Ще потім — пішла спати. Пан Бездушний, галичанин, звав генерала не інакше, як «ваша ексцелленція». І давав всі потрібні інформації.

Треба, ваша ексцелленція, таки завтра зайти в редакцію англійської емігрантської газети. Там спитати інтерв'ю. Впрочім, я все устрою. Ніна просить ласково пам'ятати, що ви приїхали сюди газдувати. Так і казати, бо тут люблять емігрантів-фермерів... Дуже перепрошую, але ви не винні. Це

ГІРНИКИ ПІВДЕННОГО УЕЛЬСА—ТРЕДЕГАРА

Страйкарі-гірники Південного Уельса з великими зусиллями обробляють покидьки кам'яного вугілля і заробляють цим собі на хліб

Оглянули центр міста. Потім в ресторан — на обід. Підійшов хлопчик з газетами. Пан Бездушний купив, глянув і —

— Вже є! Ось вам!

Всі нахилились і здивувались. На першій стороні їхня фотографія. Зачудований доктор Лапка забувся, бо випалив: —

— Яким каком?

Але зараз же опам'ятався, винувавши, глянув на Ніну і — „пробачте“. А генерал гордо:

— Ось вам Америка!

Під фотографією новинка дрібним шрифтом з наголовком:

* Генерал переконаний в недалекому розвалі більшовизму *

А потім:

„До нашого міста прибув генерал К. В. Жабкевич з сім'єю і секретарем доктором Лапкою. Довгі роки генерал був військовим аташе Української Народної Республіки (Мадоросії) в Будапешті. Генерал мав великі маєтки в околицях Тирасполя в Росії (Україна) і все це

загарбали більшовики. „Є це звичайні грабіжники, вирошки, тюремщики і найгірші люди під сонцем“... — каже генерал К. В. Жабкевич. Їхні дні полічені. В найближчому часі вони впадуть... Генерал думає оселитись в соняшній Алберті і почати господарство більших розмірів“...

— Що таке Алберта? — зупинив Валя.

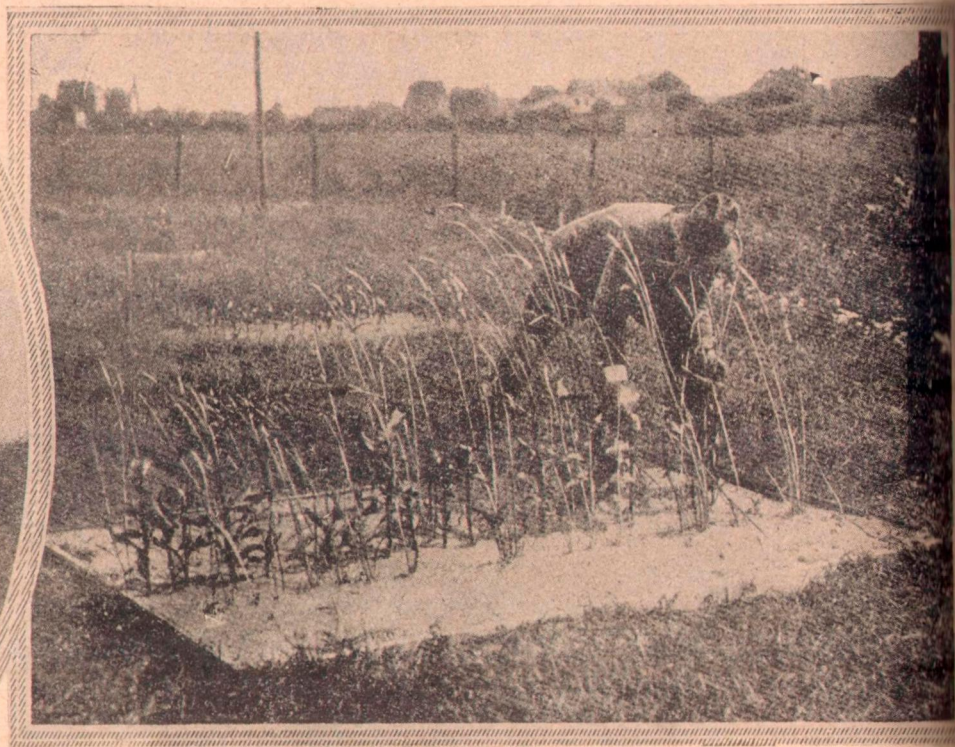
— Це велика, хліборобська провінція в західній Канаді — пояснив Бездушний.

— О, ес! — вже по англійськи притакнув доктор Лапка.

Всі були задоволені, крім Ніни. На фотографії вийшла вона цілком не так, як думала. На половину заступив її Валя, і на носі ще чорна пятка.

Діти гірників Південного Уельса

ЕЛЕКТРИКА В СІЛЬСЬКОМУ ГОСПОДАРСТВІ

В Альт-Глініке під Берліном зроблено споруду, що має контролювати вплив електрики на зростання рослин. За поміччю ряду антенних щогол, що приймають повітряну електрику тонким дротом, цю електрику магнетом проводиться в землю. Проби показали, що поля, на які впливалося електрикою, давали більший врожай, ніж оброблені звичайно. На знімках ліворуч—ряд антен з „довителями“ електрики. Праворуч—дослідне поле для випробовування впливу електрики на зростання рослин.—На переднім плані поле, на яке впливалося електрикою, далі—відстала в рості рослинність поля, на яке електрикою не впливалося.

Ні йти, ні стояти.

В очі новий плакат:

„Хай живе Союз Радянських Соціалістичних Республік“.

Ніна зрозуміла, бо ж не тяжко: „Union of Soviets Socialist Republics“—і хотілось заплакати. Така образа!

Десь попереду гремів оркестр. Згуки „Інтернаціоналу“ [колихали ще холодне, весняне повітря північної Канади.

Генерал гладив вуса, Валя сотий раз перешипував гудзик жілетки, а доктор Лапка, забуваючи про бон-тон шолопав зубочисткою в зубах.

Гремів „Інтернаціонал“, майорили прапори, били в очі плакати. І хотілось достойним емігрантам, щоб це був тільки сон.

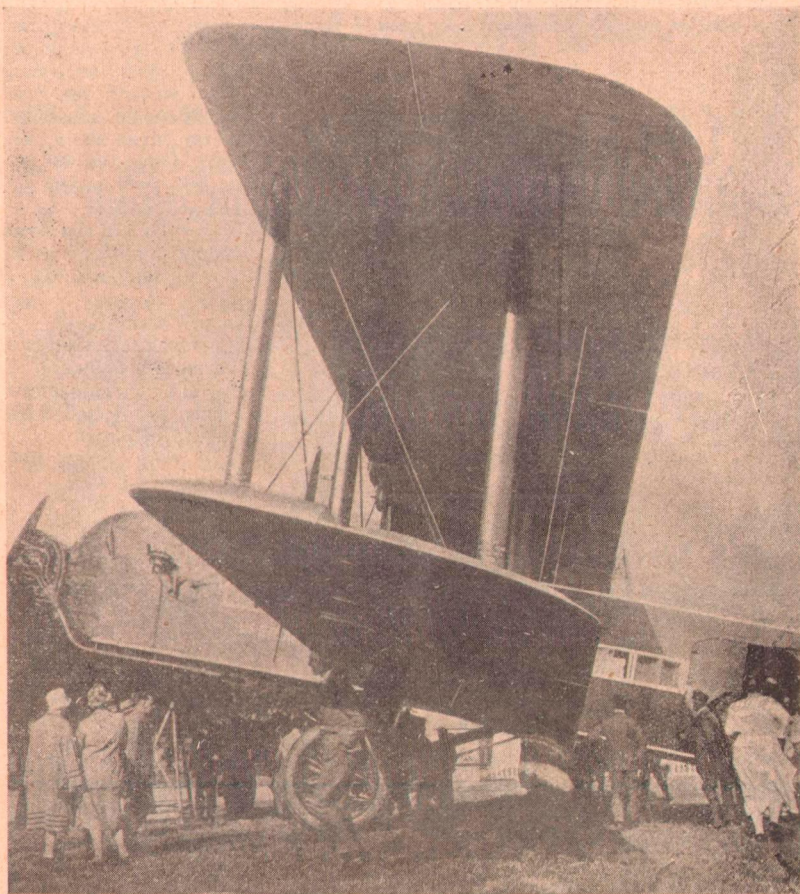
Ні йти, ні стояти.

В очі новий плакат:

„Хай живе Союз Радянських Соціалістичних Республік“.

Ніна зрозуміла, бо ж не тяжко: „Union of Soviets Socialist Republics“—і хотілось заплакати. Така образа!

Десь попереду гремів оркестр. Згуки „Інтернаціоналу“ (колихали ще холодне, весняне повітря північної Канади.

Недавно прилетів до Берліну найбільший у світі торговий літак. На ньому три мотори. Піднімає він два пілота й 18 пасажирів

В Альт-Глініке під Берліном зроблено споруду, що має контролювати вплив електрики на зростання рослин. За поміччю ряду антенних щогол, що приймають повітряну електрику тонким дротом, цю електрику магнетом проводиться в землю. Проби показує, що поля, на які впливалося електрикою, давали більший врожай, ніж оброблені звичайно. На знімках ліворуч—ряд антен з „ловителями“ електрики. Праворуч—дослідне поле для випробовування впливу електрики на зростання рослин. На переднім плані поле, на яке впливалося електрикою, далі—відстала в рості рослинність поля, на яке електрикою не впливалося.

Генерал гладив вуса, Валя сотий раз перешипував гудзик жілетки, а доктор Лапка, забуваючи про бон-тон шолопав зубочисткою в зубах.

Гремів „Інтернаціонал“, майорили прапори, били в очі плакати. І хотілось достойним емігрантам, щоб це був тільки сон.

По шляху до мільонів

ПІСЛЯ кількох докладів про більшовицькі страхіння та близький упадок більшовизму, перед купкою пів-інтелігентів—закінчилась громадська діяльність генерала. Пан Бездушний дипломатично почав раяти братись за діла. Воно й правда: Америка любить рух, живе рухом і родить багатство в руці.

Радилися. Їхати в Алберту і займатись господарством—не було а чині і по правді—не хотілось. Не ті вже часи, щоб поплачувалось таке діло. Не обхідно закупити машини, найняти робітників, а то й самому треба працювати. А грошей кат-ма.

Рішили зразу братись за практику. Пан Бездушний та інші „народні діячі“ запропонували заснувати „Українську спілку для збуту фермерських продуктів“.

— Ваша ексцеленція будуть тільки продавати молоко, сир, яйця, кури й масло, а ми постараємось, щоб по дешевій ціні фермері доставляли продукти. Можна хутко заробити тисячі...

Спілка повинна бути на паях. Але тому, що ніхто з паями не спішив (навіть галасливі оголошення не допомогли), генерал вложив решту світи грошей та дещо позичив у ласкавого пана Бездушного (на 8^{0/0}). Робота пішла добре. Валя і доктор Лапка виїздили за продуктами на ферми і там дудили на самогон. Ніна що-день все більше американізувалась. Особливо в галузі косметики дійшла до великої виправи. Пробувала вчити англійську мову і згадувала чарівний город гарячої пристрасти—Будапешт. А генерал, як директор спілки, ходив з хати в хату робітничого кварталу де мешкали українці і продавав яйця, молоко, кури.

Через місяць не стало знаку ні з спілки, ні з вкладених грошей. Тоді знову зішлись на чорну раду, цим разом самі свої. Вечером у найманому помешканні, коли обличчя всіх були схожі на єгипетські мумії, доктору Лапці прийшла геніяльна думка:

— Костянтин Валер'янович! Чи ви запримітили, що в Канаді дуже багато лисих людей?—спитав раптово.

— Не приглядався...

— А воно факт. І знаєте, коли я підчас війни перебував в Галичині, то запримітив, що там всі селяне й селянки, мають здорове, тверде волосся. І дуже рідко лисіють. Чи знаєте в чому таємниця?

Всі дивились на доктора і не розуміли, чому він, в такий тяжкий час безробіття,—жартує.

— Таємниця в тому, що там селяне й кав'ярники миють голови в кислому борщі. Ось що!

— Ну, і що з того? — виведена вже з терпіння, озвалася Ніна.

— Що з того? Панство! Ми можемо стати мільонерами. Ви подумайте тільки: заснуємо фабрику борщу, власне ліків проти випадіння волосся. В малих пляшечках, з красивою домашньою парфумів, можемо продавати борщ не тільки по цілій Канаді, але й в Сполучених Штатах.

Тиша. Запрацювали думки. Хто зна? Може?

— А ви переконані, що борщ помагає? — спитав генерал.

— Чи помагає він, чи ні — це діло не наше, але що не шкодить нікому, в цьому я певен...

Почали обмірковувати справу. Справді, ідея геніяльна. І така проста річ, а ніхто до неї не додумався до неї. Запрацювали олівці. Посипались проекти. В хаті стало приємно, якимось тепліше, радісніше. Фабрика борщу росла на очах. Вкінці було рішено, що з завтрашнього дня взятись за діло. Борщу почнуть з малого. Валя і доктор Анна підуть ранком на базар по буряки і куплять дві-три бочки. Під їхнім помешканням в невеличкий льох, там поки що примістять свою фабрику.

— А чи знаєте ви, Пантелеймоне Карповичу, як квасити борщ? — спитав генерал, коли всі плани були готові.

— Хіба така велика штука? Накрешити буряків, посодити, налити водою і через тиждень готовий борщ...

— Коли так, то чому ж, можна починати...

Ві американські мільйонери починали з дрібниць. Наприклад, газетний король Гіст був продавцем газет на вулиці, а Форд, чи його батько, звичайним чорноробом.

Це так генерал. І його оптимізм полоскотав серця всіх. Раз Костянтин Валер'янович так думає — тоді діло певне.

Рішили з'ужити на початок тих кількадесять доларів, що мали ще на зарплату. І окутані рожевими мріями, привітно розпрощались і розійшлися додому.

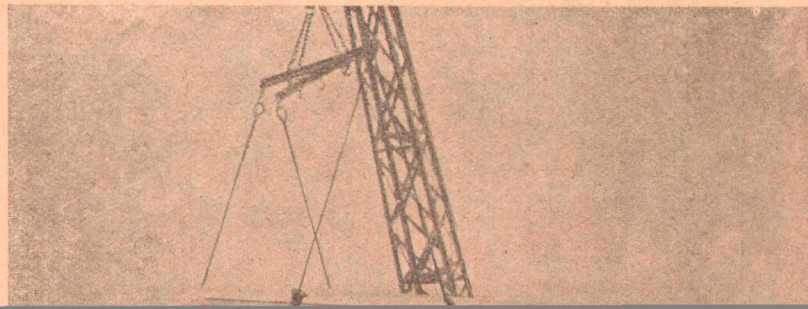
Довго-довго не могли заснути. Генерал уявляв собі, як він стане борщовим магнатом, мільйонером. Бо хоч отой Лапка загонистий чоловік й пустун, та думки часом має непогані. Ех, як-би йому до тих здібностей — та йому освіту!.. Треба буде дати йому 200, а то й 300 доларів на місяць до а-а-а...

Обмірковував справу з усіх боків і видавалася вона такою легкою до виконання, що забув про своє бозробіття.

Приїзд голандських комсомольців до С.Р.С.Р. Група комсомольців на вокзалі в Москві

„АВТОБУС МАНДРІВНИК“

...свою фабрику.
— А чи знаєте ви, Пантелеймоне Карпо-
вичу, як квасити борщ? — спитав генерал,
коли всі плани були готові.

— Хіба така велика штука? Накрешити
пиріжків, посолити, налити водою і через тяж-
кий готовий борщ...

— Коли так, то чому ж, можна починати...
...американські мільйонери починали з дрібниць. Наприклад, газетний
...Гіст був продавцем газет на вулиці, а Форд, чи його батько, зви-
...ним чорноробом.

Це так генерал. І його оптимізм полоскотав серця всіх. Раз Костянтин
...янович так думає—тоді діло певне.

Рішили з'ужити на початок тих кількадесять доларів, що мали ще на
...життя. І окутані рожевими мріями, привітно розпрощались і розійшлись
...ати.

Довго-довго не могли заснути. Генерал уявляв собі, як він стане борщо-
...магнатом, мільйонером. Бо хоч отой Лапка загонистий чоловік й пусту-
...ний, та думки часом має непогані. Ех, як-би йому до тих здібностей—та
...щу освіту!.. Треба буде дати йому 200, а то й 300 доларів на місяць
...а-а-а...

Обміркував справу з усіх боків і видавалась вона такою легкою до ви-
...нання, що забув про своє бозробіття.

Спаситель людського волосся

ДОКТОР ЛАПКА не помилився. Діло пішло. З маленького виросло у ве-
... З льоху—в нову, простору фабрику. Грузовики кожного дня відвозили
...показав до 50 тисяч пляшечок борщу з синенькими етикетками. Довкола
...та простягались на тисячі акрів бурякові плантації, власні й орендовані.

Заговорила всесильна преса. Посипались десятки тисяч подяк з цілої
...Америки. Всі продуценти шахрайських ліків—побанкрутували. Замовлення
...Були засновані власні агенції в Лондоні, Парижі й Варшаві. Борщ ге-
...ла Жабкевича і С-ки став відомим в цілому світі. Його підтримували
...ризмахери, бо лисих було все менше. Фінансовий оборот фабрики доходив
...мільйонів доларів річно, з чистим прибутком півтора мільйона доларів.

Атом генерал з Ніною і Валею їздили власним розкішним автомобілем
...Каліфорнію. Чудова подорож. Каліфорнійська преса відзначила приїзд
...пантеля людського волосся". Скрізь фільмували їх, скрізь влізаливі га-
...ні репортери не давали спокою.

Ік повернулись, доктор Лапка, керувник фабрики, попросив руку Ніни.
...генерал знав, що він ніколи не був лікарем, а тільки звичайним фельд-
...рам волосної Соколівської лікарні, біля Умані, і залишив там жінку та
...діток—все ж погодився. По правді, це він геніальний винахідник.

Одного дня в кабінет генерала постукав представник Радянського Союзу
...Канаді. Прохав позичити три мільйони доларів на добрий процент. Генерал
...рашенно розлютувався і—показав йому двері... Але в двері знову посту-
...Схвильований генерал не відзивався. А стукіт не вгавав. Це вже надто!
...звнявся з фотелю, розлютований кинувся до дверей і... сів на ліжко.

Тер лоба, на якому виступили холодні краплі поту. Але в двері все таки
...Глянув по стінах і—пізнав. Не фабрика, не кабінет.

Ех, і верзеться ж чоловікові! А все той Лапка!..

Одигнувся і вийшов у сні. По дорозі глянув на годинника—8-ма
...Відчинив.

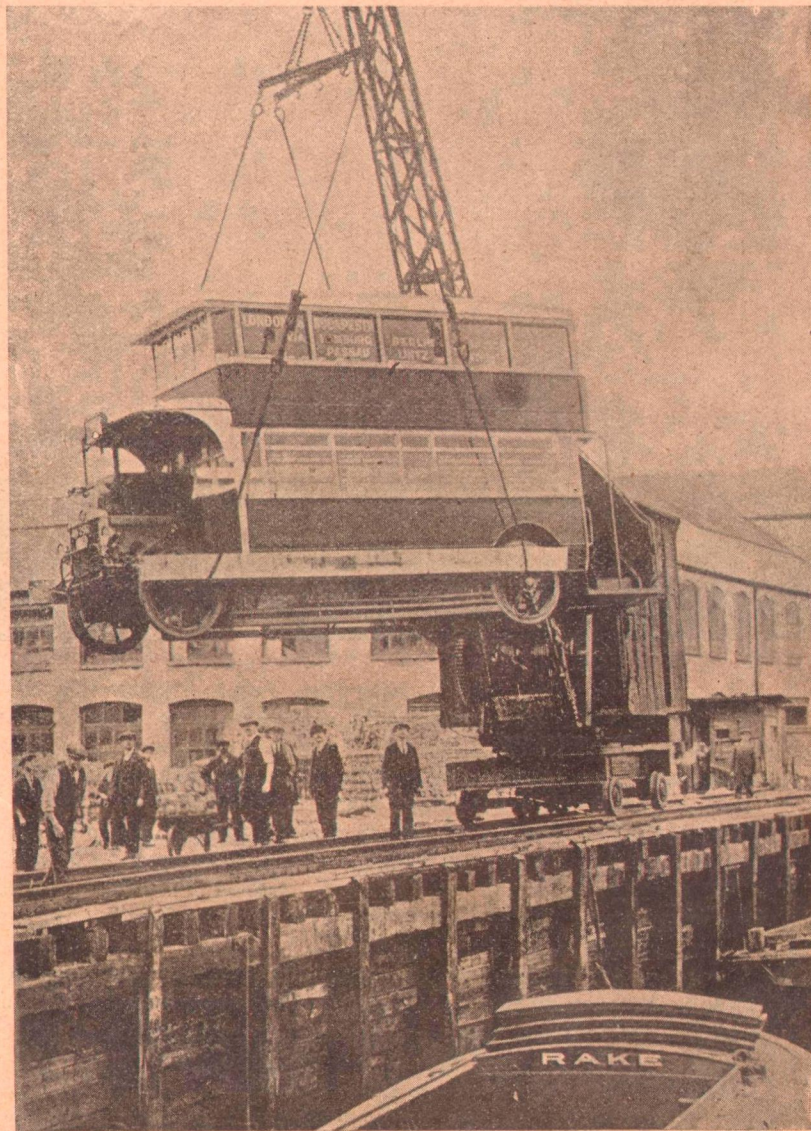
Дуже перепрошую, ваша екселенціє, що я так рано. Мое поважання,
...рий день!—виправдувався пан Бездушний.

Нічого, нічого. Я не спав. Будь ласка заходьте...

Справа ось в чому, ваша екселенціє. Є нагода набути невеличкий
...театр на легких умовах. Правда, далеченько, близько прерій, але це
...для вас. Машина і все потрібне в. Фільми дадуть на кредит.

Приїзд голандських комсомольців до С.Р.С.Р. Група комсомольців на вокзалі в Москві

„АВТОБУС МАНДРІВНИК“

Лондонська автомобільна компанія пустила „в мандрівку“ по Європі
автобуса, щоб наочно довести якість роботи лондонських автомаїстерень

Можна заробити тисячі, а то й мільйони...

— Але ж в нас грошей чорт-ма!..

— Через три дні відкривайте театр, ваша ексцеленція. Я з вами в спілці. Зиски на пополам. Коли хочете, можу на початок дати 25 доларів. Згода?

— А ви певні в успіх, добродію?

— Без найменшого сумніву.

— Я ще перебалакаю з моєю, так сказати, „комуною“. Хе-хе-хе...

— Коли можу мати відповідь?

— Через годину—дві.

— Добре. Мої поважання, ваша ексцеленція. Кланяюсь послухно...

Пан Бездушний, усміхаючись своїми малими, зеленими очима, вийшов.

Коли повставали інші—генерал сповістив про новий план. Радились.

Потім погодилися. Зароблять грошей на кіно-театрі, а тоді й борщову фабрику лекше почати.

Снідали какао і ковбасу, як ніколи перед тим.

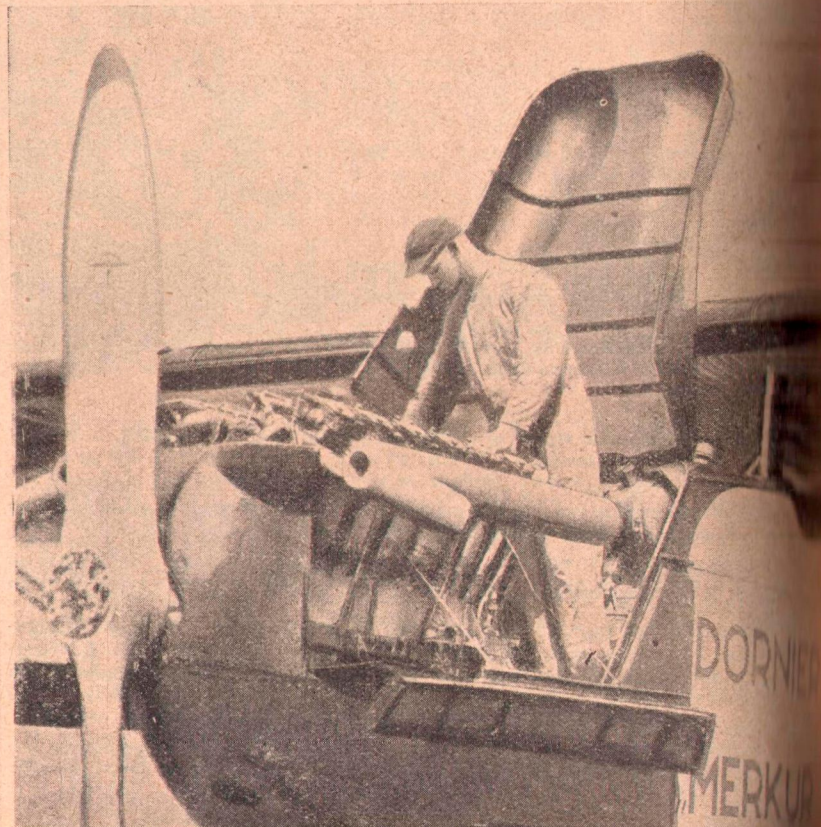
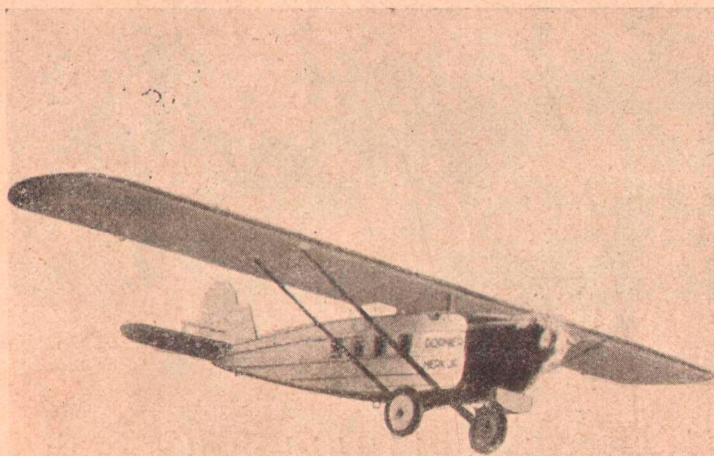
Кіно-театр „Fawn“ був дерев'яною будою на околиці перемістя. Ніна відувала його дівтора й вуличники. Ніна продавала квитки і час-від часу в антрактах, співала „Ой не світи місяченьку“. Валя замітав залю і в домі ром Лапкою розводив публіку по місцях, хоч це була суха формальність, без якої прекрасно можна було обійтись. А генерал постійно сидів в раторській і крізь дірочку слідкував за екраном.

В залі завжди був великий гармидер. Скрипіли крісла, верещали доскотів дівчата на колінах у хлопців, бились діти. Спершу діло йшло чого собі. Пан Бездушний ретельно забирив свою половину, а решту генерал видавав своїм на прожиток і потай ховав дещо про чорний день. Ці борщі забули всі.

Після трьох місяців, серед лютої канандської зими, театр почав світити пусткою. Тиждень-два, і довелося закрити буду.

І знову зійшлися на чорну раду. І вирішили, як стій,—всі їдуть шукати золота в пустелях провінції Онтеріо над Червоним озером... Золото ж не борщі! Це ясно, як $2 \times 2 = 4$.

ЧЕРЕЗ ГІРСЬКИЙ ХРЕБЕТ ДО ТИФЛІСУ

Пасажирські аероплани Товариства Укрповітрошлях „Дорнье Комета“, що літають поміж Харковом та Тифлісом, повинні літати через Баку і тим самим витрачають зайву енергію та час. Прокладення повітряної лінії з Мін. Вод через гірський хребет до Тифлісу є бойове завдання Укрповітрошляху.

На початку серпня на Кавказ літав директор Укрповітрошляху т. Юнгмейстер, для виявлення практичного здійснення цього завдання. Познайомившись з географічними умовами та посадочними майданами, він визнав відкриття безпосередньої лінії Мін. Вод—Тифліс за можливе.

В разі, коли гори будуть покриті хмарами і пасажирській аероплан Укрповітрошляху не зможе перемогти їх, то він знизиться у Владикавказі, відкіля Укрповітрошлях своїх пасажирів доставлятиме до Тифлісу на автомобілях.

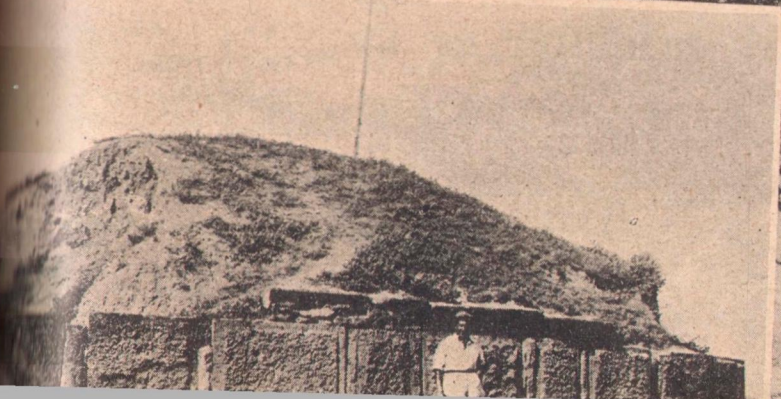
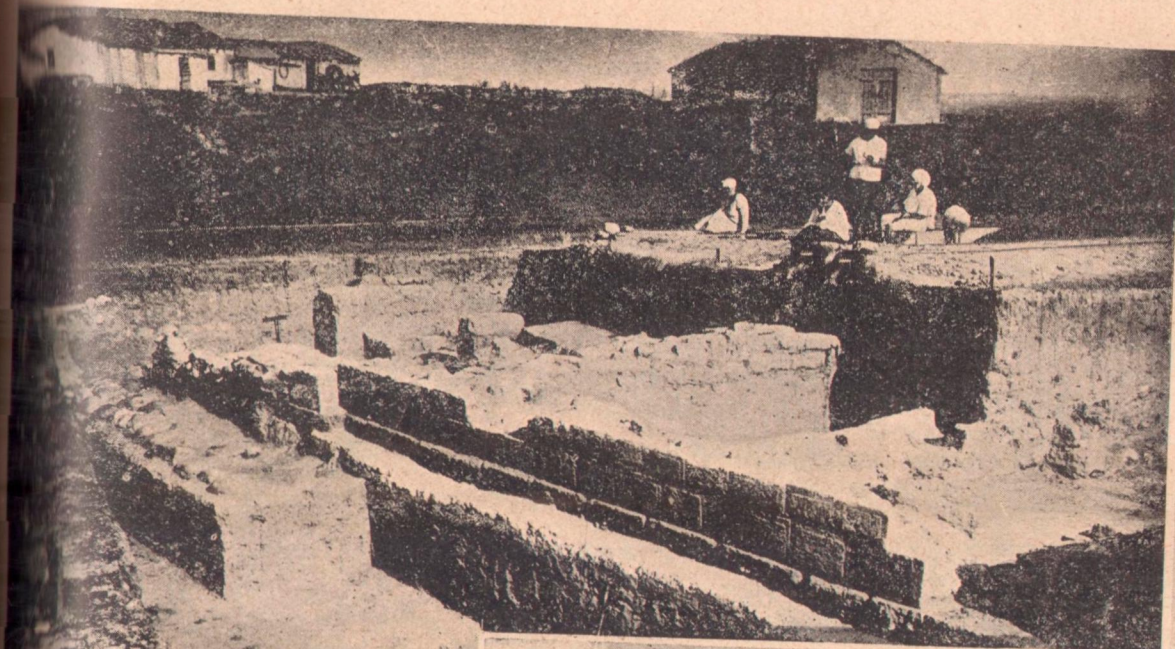
Цими днями до Харкова прилетів на аероплані „Дорнье Меркур“ німецький інженер Дорнье та директор Т-ва „Дорнье“ гр. Мілер. Вони летять на аероплані новішої конструкції

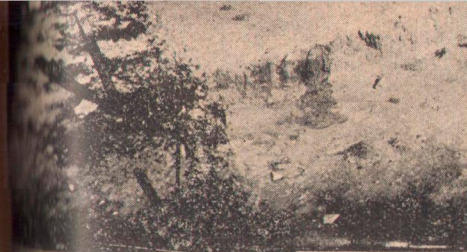
„Дорнье-Меркур“, що був зроблений на заводі „Дорнье“ для випробовування його на лінію Москва-Харків-Мін. Води через Кавказький гірський хребет. Аероплан „Дорнье-Меркур“ має 8 місць з мотором БМБ на 450 кін. сил; найбільша швидкість польоту 190 кілометрів на годину.

Кабіна аероплану устаткована за останнім словом техніки. Аероплан має технічне устаткування для заміни колес, на яких він знижується до землі поплавками, після чого він може знижуватись також і на воді. Крім того аероплан „Дорнье-Меркур“ устаткований для польоту через високі гори. З Харкова аероплан „Дорнье-Меркур“ з двома кращими пілотами вилетів через Владикавказ та Крестовський перевал, що має 4.000 метрів заввишки.

Нині одержано відомості, що „Дорнье-Меркур“ вилетів уранці з Мін. Вод о 8.50 год. ранку, і, щасливо перелетівши через Крестовський перевал, через 12.40 хвилин знизився на Тифліському аеродромі.

МІСТО ПІД ЗЕМЛЕЮ

Головні вулиця еліністичної доби (IV—II ст. до Різдва). Рештки будинку та фундамент. В глибині, ліворуч,—гранітовий брук; праворуч—академік Б. В. Фармаковський. Внизу—рештки будинку еліністичної доби (IV—II ст. до Різдва), праворуч—„Зевсова Могила“.

РОСКОПКИ В ОЛЬВІЇ 1926 РОКУ.

Роскопки в Ольвії робиться, з перервами, вже десятки років. В 1902 — в роках в місцевості під так званою „Зевсовою Могилою“ знайдено місто, що існувало до еліністичного періоду.

Ольвія—це багате грецьке місто, що процвітало в VII—IV віках до н. е. Ольвія відігравала дуже велику роль в організації всього господарства Причорномор'я. До Ольвії вели великі караванні шляхи.

В 1926 році розкопки в Ольвії робилося з 18 липня. Одно з головних розкопок біжучого року було дослідження найстарших часів

Було зроблено розкопки двох площ—на Північ і на Захід від „Зевсової Могили“. Роскопки першої площі скінчено, другої—кінчаються. На обох площах знайдено останки міських будинків, що стосуються до еліністичної доби.

При розкопках знайдено, окрім підмурків будинків, споруд, брукованих вулиць, ще й чимало дрібних річей, що характеризують побут Ольвії за еліністичних часів. Знайдено уламки домашнього начиння, череп'яний посуд, монети, вази, статуетки, мідяні річі, гроші.

Знайдені будинки, збудовані в різний час, причім будинки різних часів лежать на різній глибині.

За архаїчної доби територія Ольвії була рівна місцина. Найстаріші будинки збудовані на материк.

Головні вулиці міста за архаїчної й класичної доби були бруковані великим камінням.

Знахідки ці свідчать про надзвичайно високу культуру Ольвії.

Місто було центром культурного життя того часу. В Ольвію з головних центрів звозилося художні твори.

Згодом же культура Ольвії стала занепадати і з початку еліністичної доби до I віку, перед нашою епохою, занепада зовсім.

Зараз робиться розкопки на північно-західній боці „Зевсової Могили“, де, гадають, найкраще збереглися будинки архаїчної доби.

Останнім часом почали розкопувати Ольвійський могильник. Досліджено похорони кінця класичної або початку еліністичної доби; знайдено багато цінного.

В середині вересня роботи експедиції цього року кінчили.

Керує розкопками академік Б. Фармаковський.

В КРАЇНІ БЕЗПЕРЕРВНИХ „РЕВОЛЮЦІЙ“

Генерал **Канділіс**, що захопив зараз владу в Греції

Усі столики позаймані. Дух кави й цигар чудно змішується із смоляним духом моря.

І в усіх групах, вздовж всього прибережжя, як і в місті, в часи спочинку і в час роботи, відміняється імена двох генералів — Пангалоса й Канділіса.

Один — скинений, що втік і якого вловлено; другий, що допіру піднявся до влади і обідає, коли не курку, то оливкове масло і юшку.

Фашистська буржуазія тріумфує.

Тут, на півдні, політичні настрої й симпатії змінюються ще швидче, ніж у Франції.

Буржуа вже забули, як ще весною вони співали гімни Пангалосові, диктаторові з платформною й темпераментом, що й зараз не втратив ще де-якої попу-

КІНЕЦЬ вересня незвичайно теплий.

Це — справжнє літо, тільки блиск мармурів на вулицях м'якший; приємно прогулятися, коли Гімет посилав місту свіжі пахощі вина й меду.

Його горби м'які з синизною, і відноги лагідними хвилями видніються в далені, такі мальовничі з високости Акрополю.

В післяобідні години весь берег Фалірану мигожить пишно вбраною публікою, де поруч із скромними солом'яно-волосими англійками й метушливими американками, типу хлопчиків-ковбоїв, відразу пізнаєш грецьких міщанок, модних, напарфумованих, але занадто ряхих і занадто барвистих у своїх багатобарвних туалетах.

— Реформи Канділіса!
— Партія американського зерна!

— Пангалос на Криті — він не втече більше!

— На „Пергамосі“ генерал ховався в каюті під канапою.

— Що оповідають командири крейсера „Кількіса“ і нищителя „Леона“, що ввіймали генерала!

— Пангалос в тюрмі!

— Пангалос, як і раніш, їсть омари!

Коло мого готелю, під дірявим полотняним парасолем, сидить продавець цитрин і непоказних грецьких помаранчів.

Його коричневе обличчя здається вирізбленим з дерева, сива борода пожовкла від люльки.

В цю пору він снідає і перед ним дві невеличкі пакуночки: маслинний риж.

Поклавши в рот трішечки рижу, він заїдає його маслиною, жує довго і поважно, десь, хочаби продовжити цей процес насичення.

О півдня він зробить те саме, потім увечері. Це й усе.

— Купіть помаранчу, це освіжить вам рот!

Так він кричить увесь день.

Вранці я майже машинально спинаюся коло нього.

Він теж говорить про політику, але зовсім інакше, ніж говориться у Фалірані в групі буржуа, що відпочивають.

— Пангалос заліз у борту Пангалос крав.

Тепер крастиме Канділіс.

Яке мені діло, що вони крадуть?

Колишній диктатор Греції — генерал **Пангалос**

ДО ПЕРЕВОРОТУ В ГРЕЦІЇ

владу в Греції

надто рябих і занадто барвистих
у своїх багатобарвних туалетах.

сива борода поміжків від як
льки.

Усі столики позаймані. Дух кави й цигар чудно змішується із смоляним духом моря.

І в усіх групах, вздовж всього прибережжя, як і в місті, в часи спочинку і в час роботи, відмінюється імена двох генералів — Пангалоса й Канділіса.

Один — скинений, що втік і якого вловлено; другий, що допіру піднявся до влади і обідав, коли не курку, то оливкове масло і юшку.

Фашистська буржуазія тріумфує.

Тут, на півдні, політичні настрої й симпатії змінюються ще швидче, ніж у Франції.

Буржуа вже забули, як ще весною вони співали гімни Пангалосові, диктаторові з платформою й темпераментом, що й зараз не втратив ще де-якої популярності серед военщини.

Забули власний захват, шумливі зустрічі, бенкети, дитерамби, і всю цю шумиху переносять на адресу нового диктатора Канділіса, що теж нічого не зробить і теж злетить, як і венизелісти, що підтримують його.

Боротьба партій, знахабніла безпардонна военщина, злидні безробіття, зріст дорожнечі, податки, що, як тяжкий кулак, падають на зубожілі маси грецького пролетаріату, — всього цього не в силі змінити або виправити буржуазія, якій би ляхці не віддавала вона влади, кому б не вручала мандрівні прем'єрські портфелі.

* * *

Здається, зараз в Атенах нікуди не заховався від пахощів молодого вина, кави і імен двох генералів.

З самісінького ранку зграї якихсь знавіснелих газетчиків горляють і в центрі, і на окраїнах, на майдані Конституції і коло рибного базару:

ДО ПЕРЕВОРОТУ В ГРЕЦІЇ

Кінець одної диктатури. Генерала Пангалоса (в цивільній одежі), арештованого з наказу ген. Канділіса, везуть моторовим човном

В цю пору він снідає і перед ним дві невеличкі пакуночки: маслин

Поклавши в рот трішечки рижу, він заїдає його маслиною, жує довго і поважно, десь, хочаби продовжити цей процес насичення.

О півдня він зробить те саме, потім увечорі. Це й усе.

— Купіть помаранчу, це освіжить вам рот!

Так він кричить увесь день

Вранці я майже машинально спинаюся коло нього.

Він теж говорить про політику, але зовсім інакше, ніж говориться у Фалірані в групах буржуа, що відпочивають.

— Пангалос заліз у борту Пангалос крав.

Тепер крастиме Канділіс.

Яке мені діло, що вони крадуть?

— Я однаково їстиму тільки риж і трошки маслин...

Але й цей дід ще щастливий.

Поруч з ним гурток старців, що підстерігає на розі перехожих, так жадібно дивиться на тоненькі пакуночки з маслинами й вареним рижем...

* * *

Атени притьом „європейськими“ зуються“.

Трамваї, автомобілі, багаті вдягнені юрби прохожих, великі тенські реклами кінів і дансінгів.

Замість старих димних кав'ярень — пишні заклади, „цвілючі як в Парижі“, з люстрами, пахощом, квітами у вазах; замість старомодних дідів, що кейфують у кав'ярнях, метушливі маклері й спекулянти, ковтають, мов показ, аперетиви й коктейлі.

Шантани, бари, мюзик-гоу

На кожному розі вулиці галасливий кіоск із повним асортиментом

напів-порнографічних французьких журналів.

Тоді демімон-ови й танечниці виступають в найшкандальніших позах, зображені в друкованих портретах і фотографіях. Пангалос так живо нама-лював текти за кор-

Виходять і свої "спеціальні" твори, присвячені виключно скандальної хроніці і анекдотів та шан-

Тут можна дізнатися про те, що відбувається в Парижі, де виходить за американського туриста і їде в Америку; що Лілія Крін пофарбувала собі коси в якийсь кольор і їде нагадує Афродіту Лесбійську.

І поряд, бо вже в логіка в бур-жуйських газет, ілюстровані статті про життя, що його займав Пангалос, і його кабінету та вітальні й

Пуботові малюнки грецького життя. Праворуч, унизу — як їздять сільськими дорогами — двоколесна повозка. Видно скільки людей тісниться в цій малій повозці. В Греції їздять і везуть вагу осликами.

книжки, що йому подобаються та інші дрібниці. Але є і другі Атени, де не чути грюкоту автомобілів і де ніхто не цікавиться ні шлюбом Хризоліди ні помешканням Пангалоса...

Але підеш далі від центру, що сяє мармуром, поринаєш у прохолодну тишу передмість, у сіть вузьких перевулків недалеко від Акрополя або Бурштинового й мертвого Тезеєвого храму, — і все змінюється.

Риплять важкі заповнені двоколесні повозки, з'являються жінки із кошиками на плечах або з високими темними мідяними глечиками.

Один за одним, широко порозставлявши вуха, бредуть тяжко навантажені ослики — вино, свіже зілля, маслини, дрова.

Атмосфера тяжкої праці.

Замість барвистих стріч і реклам — драна сіра одежа й тяжкі башмаки; замість мармурів і скверів — їдкий, майже білий пил, що робить будинки й річі ще непоказнішими й сірими. І життя тут, здається, крутиться так само тяжко й рипить, "як оці великі колеса навантажених повозок і хур."

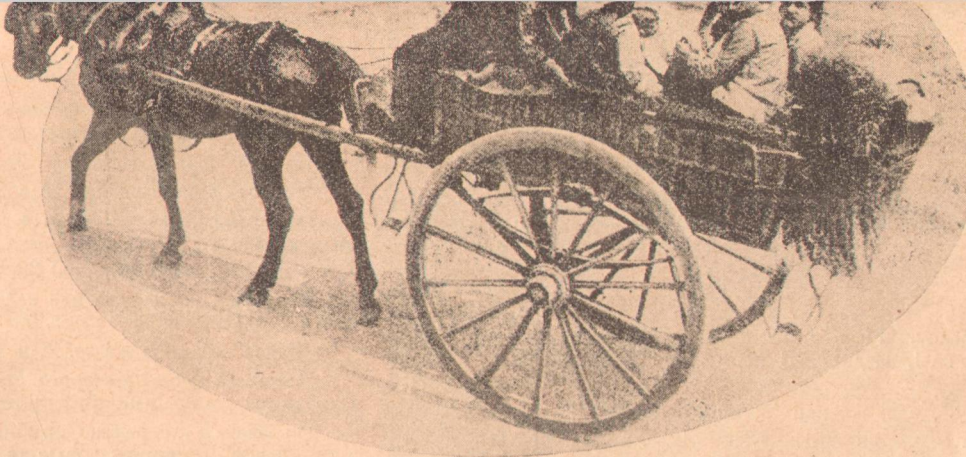
Тут немає ні Пангалоса, ні Канділіса.

Тут тільки тяжка праця і тяжкі, вперті, повсякденні злидні.

тут можна дізнатися про те, що журналістка Ганна Ковалівна виходить за американського туриста і їде в Америку; що Лілія Крива пофарбувала собі коси в червоний кольор і вийшла заміж за "нагадує Афродіту Лесбійську".

І поряд, бо вже в журналі в буржуазних газет, ілюстровані статті про життя, що його займав Пангалос, рішення його кабінету та вітальні й

публіцистика грецького життя. Праворуч, унизу — як їздять сільськими дорогами — двоколесна повозка. Видно скільки людей тісниться в цій малій повозці. В Греції їздять і везуть вагу осликами.

динки й річі ще непоказнішими й сірими. І життя тут, здається, крутиться так само тяжко й рипить, "як оці великі колеса навантажених повозок і хур.

Тут немає ні Пангалоса, ні Канділіса.

Тут тільки тяжка праця і тяжкі, вперті, повсякденні злидні.

П. Когут.

ВЕЧІР У СТЕПУ

Золотяться вечірні хмарки.
Струнко рейки побігли у путь.
Край села десь гуде молотарка
І дрони телеграфні гудуть...
Чагарник і ставок у долині,
Виноград, кукурудза й стерня...
Де були ви тоді, де були ви,
Як мій пращур сідав на коня?
О, мій пращуре (хто ти,—не знаю:
Може ант чи сармат, може скит)
Ти, мій пращуре дикий, незаний,
Що ти думав у вечір такий?
Може думав, як ворога вбити
Серед ночі глухої в траві?
Може думав про ранішню битву,
Чи вечірні творив молитви?
Що ти думав,—ніхто не вгадає...
Та не думав ти в вечір такий
Ні про дзвін, що на станції вдарив,
Ні про потягів гуркіт гулкий.

.....
Фіалкові на заході хмарки...
Струнко стелиться рейкова путь...
Край села не гуде молотарка,
А дрони телеграфні гудуть...

Я. Коваленко.

НА РОЗІ

Її з старим сліпцем побачив я на розі.
На зморенім чолі важкого суму тінь,
А в зоряних очах—задумливий тривої
Туги юнацької незміряна глибін.

Рожева юнь зів'яла передчасно,
До уст палких не тиснулись уста,
З жагою буйною не шепотіли рясно...
— В її очах зльодіянілий став.

Не сміло рухались тонкі, кістляві ноги,
Рукою лівою підтримує сліпця...
Як часто мабуть шлях свій зрошуєш убогий
Струмками срібних сліз з похмурого лица.

А поруч тисячі проходили щастливих.
І губи скривлені в чеканні кожен раз,
За рухами їх очі пильно, пильно
В німім благанні: „пожалійте нас!“

Її з старим сліпцем побачив я на розі.
На зморенім чолі важкого суму тінь,
А в зоряних очах—задумливий тривої
Туги юнацької незміряна глибін.

Дм. Гордієнко.

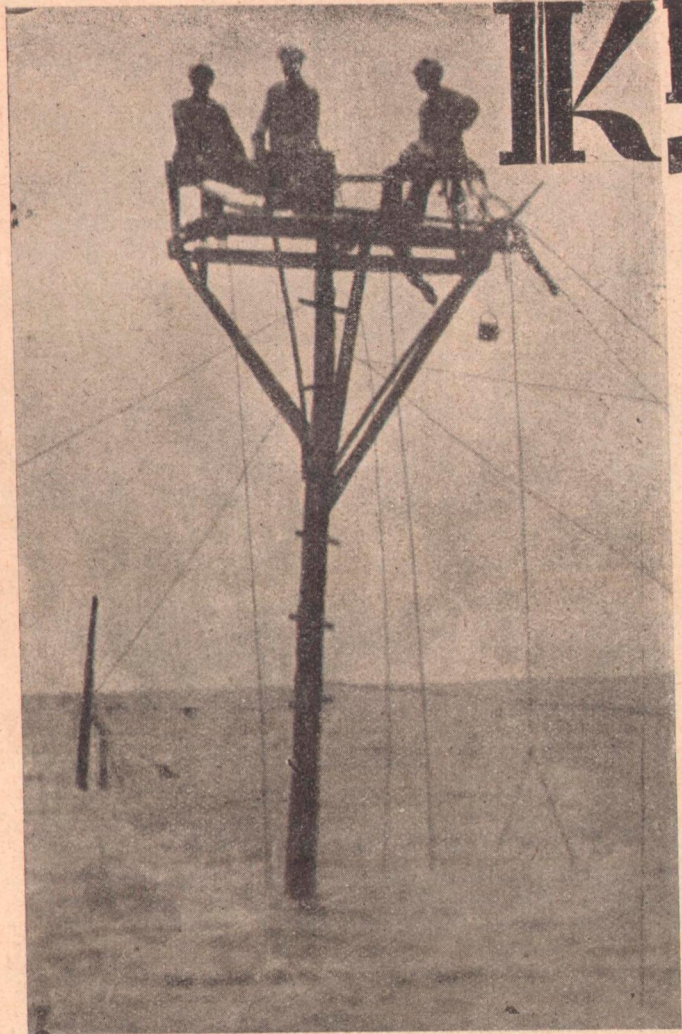
У ПУТЬ

Вже котяться в поля одкотами тумани,
І сонце проклада дороги золоті,—
Де гомінки вітри степами отаманять
Та зелено верба сумує в самоті!
Зажурено шумить, і шум її зелений
Лягає на шляхи, спадає на траву...
А ген із даліни, над чорною землею,
Загони із заліз здіймають куряву...
А ген із за лісів: чи Скити чи Сармати
Прорізують огнем, і стрілами хмаринь...
Завмерла просторинь...

Удалили гармати...
І я бреду в глуху, затьмарину далінь...
Ні... Я бреду у нуть, задимлену і чорну;
Де шум лише машин, і молотів одбій,
Де жар мерехкотить оджуром біля горна,
І гладить небосхил чугунів огневий...
Нехай густі гаї, сади поля і луки,
Одвіють мій одхід завіями степів.
А я замість чепіг, та молота у руки...
Прощай моє село, і шелести снопів...
Прощай моє село, я не вернусь додому,
Ведуть мене шляхи просторами до міст,
Щоб мозок закувати в залізо і бетони...
Прощай моє село, тепер тобі я гість...

КЕФАЛЬ ІДЕ!

Нарис В. Іволгіна

Карави—перша вишка.

Замана Василь Федорович Вураки. Вже 25 років жие в морі.

Черноморське узбережжя йому, як рідне село. Здається кожний надбережний камінь старий приятель Василя Федоровича.

25 років ловить він рибу. Ловив він і з татарами та турками, побував в Константинополі, знав способи ловлі риби, має різні устаткування.

На березі, біля Старого Симеїза—напівзруйнована садиба. Водній з кім-

нат штаб артілі рибалок. Невибагливий штаб. По стінах рибальські снасті. На підлозі, біля печі, казанок. В ньому варять юшку. Цим поки що й годуються рибалки.

— До кращого часу. До „реалізації врожаю“.

Їх дев'ятеро. Дев'ять членів артілі. Підприємство їх зветься „Рибопідйомним заводом“.

Будівник і вигадник „завода“—отаман Василь Федорович Вураки.

Недалеко од берега на морі стоїть цей „завод“—хитра пастка—на страх підводних жителів—султанки, кефалі, гостроносика, дрібної чедафи, скумбрії, й іншої риби. А поставлено цього „завода“, якраз, там, де йде „берегова“

не помиляться Василь Федорович ні на вершечок. Розміщено сіті так густинно, що хочеш не хочеш, а йти в пастку треба.

Від берега до „завода“ йде крило—сіть, що впірається в „караву“. Підійде риба ближче до берега, вткнеться в крило, і далі нікуди; пізніше ліворуч—попадає в „завод“.

А „карава“ це по-перше вишка. Зроблена вона біля самого входу в завод. На ній морський отаман і два помішники слідкують за ходом риби по особливих прикметах.

Біля заводських воріт, від однієї сітчастої стіни до другої, на дні моря теж покладено сітку. До неї протягнуто канати.

І як тільки дізнається отаман, що увійшла в „завод“ риба, впевнено скаже:

— АЙОСА!

Слово це грецьке й означає—закривай.

В одну мить помішники його закручують катушку, до якої прикріплені канати, і сіть, що лежить на дні моря, закрив „завод“.

Не втіє вже з нього риба: ткнеться назад—сітка. І йде тоді до задньої стіни заводу. А там величезні, подібні до наших ятірів, пастки.

Увійти—то можна, та вийти ніяк.

І коли піде риба в пастки, піднімуть рибалки другу загородку, що стоїть посередині „заводу“ біля другої вишки, а біля входу в „завод“ отаман крикне:

— МАЙНА!—Тоб-то—спускай.

І закипить робота. З фронту „завод“ продовжує „приймає“ рибу, і з пілля снують баркаси, перегружують з сіток наловлену рибу.

На березі отаман Василь Федорович сидить не даром.

Як тільки дано знак з „заводу“, він уже на варті.

Вишле до „заводу“ баркаси. Сам з'явиться на місце „пригоди“ й керує життям заводу.

Ріжний буває улов. Іноді 30, іноді й 100 пудів за раз.

А восени, коли дуже йде кефаль, буває що й сотнями пудів нагромаються баркаси.

„Завод“ працює добре. Для всіх є робота, у кожного свої обов'язки. Дотепний винахід старого рибалки Вураки дає можливість не збивати артілі і ніколи не припиняти роботи „заводу“.

По всьому узбережжю „рибні заводи“ збудовані так, що підчас збору риби „завод“ припиняє ловлю та й до того ж треба більше людей.

Василь Федорович величається своїм винаходом. Надіслав моделі „завода“ до Симферополя. Просив помочи.

Уже скоро рік як чекає відповіді. Але в Симферополі „штіль“.

Знайшли добрим проєкт, прислали анкету, ухвалили на папері

Карави—перша вишка.

нат штаб артілі рибалок. Невिбагливий штаб. По стінах рибальські снасті. На підлозі, біля печі, казанок. В ньому варять юшку. Цим поки що й годуються рибалки.

— До кращого часу. До „реалізації врожаю“.

Їх дев'ятеро. Дев'ять членів артілі. Підприємство їх зветься „Рибопідйомним заводом“.

Будівник і вигадник „завода“—отаман Василь Федорович Вураки.

Недалеко од берега на морі стоїть цей „завод“—хитра пастка—на страх підводних жителів—султанки, кефалі, гостроносика, дрібної челафи, скумбрії, й іншої риби. А поставлено цього „завода“, якраз, там, де йде „берегова“ риба. Шлях, по якому вона йде, добре відомий отаманові і, будьте певні,

ками, побував в Костянтинополі, знає способи ловлі риби, має різні устаткування.

На березі, біля Старого Симеїза—напівзруйнована садиба. Водній з кім-

стоїть посередині „заводу“ біля другої вишки, а біля входу в „завод“ отаман крикне:

— МАЙНА!—Тоб-то—спускай.

І закипить робота. З фронту „заводу“ продовжує „приймає“ рибу, і після снують баркаси, перегружають з сіток наловлену рибу.

На березі отаман Василь Федорович сидить не даром.

Як тільки дано знак з „заводу“, він уже на варті.

Вишле до „заводу“ баркаси. Сам з'явиться на місце „пригоди“ й вернеться життям заводу.

Ріжний буває улов. Іноді 30, іноді й 100 пудів за раз.

А восени, коли дуже йде кефаль, буває що й сотнями пудів нагромаджуються баркаси.

„Завод“ працює добре. Для всіх є робота, у кожного свої обов'язки.

Дотепний винахід старого рибалки Вураки дає можливість не збивати артілі і ніколи не припиняти роботи „заводу“.

По всьому узбережжю „рибні заводи“ збудовані так, що підчас збору риби „завод“ припиняє ловлю та й до того ж треба більше людей.

Василь Федорович величається своїм винаходом. Надіслав моделі „завода“ до Симферополя. Просив помочі.

Уже скоро рік як чекає відповіді. Але в Симферополі „штіль“.

Знайшли добрим проєкт, прислали анкету, ухвалили на папері допомогти—і все. А потрібно ж артілі всього навсього пудів 30 сітей. Ненав-

то й невеличкий кредит, а добувати не добується його ніяк.

„Допомога“ рибалкам Симеїза Земельна Рада. Дала сіти для „заводу“. І бере за це сорок процентів наловленої риби.

Але не журяться рибалки. Риба—залишиться їм.

А поки живуть надіями та сподіваннями в зеленуваті води та в туманну долину.

Коли з моря піде вітерець, віщує бурю—змотують рибалки свої „заводи“, щоб не порвало грізне море.

А опісля знову роставляють. Частенько це буває.

Труднувато жити так. Небезпечно. І надія може бути тільки на себе.

А забота лише одна: не залишити рибу.

І через те свято виконуються привило на вишках: не гомоніти, і тільки ливо вірять прикметі:

На баркасах не свистіти—намере вітер, втіче риба.

Правда, не живуть уже рибалки в старому. В їх побуті різні прикмети займають дуже мале місце. Мабуть, висміює баб'ячі казки і глузує старих.

Спостерігається правда, це тіло на березі. А коли вийдуть в море, легкий безпомічний баркас залишиться один на один з вередливим морем. Молодь тоді притихає й тримається суворох вказівок баб'ячих прикмет.

Баркас іде до „заводу“. Посередині—отаман

ДІТЯЧИЙ РЕСПУБЛІКАНЦІ

1-й Державний дитячий зразковий городок
ім. Комінтерну в м. Одесі.

МАЛО кому відомо про існування такої республіки. Але існує вона 5 років і про „республіканців“ знають навіть за кордоном, особливо сусідка Румунія, бо не раз „республіканці“ робили вилазку до кордону—Дністра, де вони шефствують над селами Цебриківського району. Там вони знайомились з життям селян, працюю півонер-загонів, школою і демонстрували свої досягнення в справі соціального виховання. Не раз боярська Румунія, знаючи про перебування „республіканців“ в підшефних селах, скигилася та казилася, промовляючи „ростуть на мою бороду“.

Населення в республіці більше 2000 душ від 4 до 17 років. Заселяють її такі національності: українці, євреї, руські, поляки, білоруси, молдавани й інші.

Всіх приголубила „ненька-радянська влада“ так кажуть „республіканці“. Вчать вони в школах, кожна нація на своїй рідній мові. Є також профшкола.

За останні 3 роки республіканці дали на робфаки, фабзаучи та виробництва біля 400 душ.

Крім школи, вони вчать по різних майстернях: шевській, кравецькій, столярній, столярній, палятурній та інших.

Тепер закінчується будова на державні кошти величезного помешкання під всі майстерні та їдальні на 600 їдців. Це перша будова такого помешкання для дітей в С.Р.С.Р.

Що до самоврядування „республіканців“, то вони мають міську раду, в комуні виконавчі комітети, комендатуру та інші.

В більшості комун, замість виконавчих комітетів, урядування провадиться півонерськими радами, які виділяються з загонів. Загони мають різні: сільсько-господарські, молодих натуралістів, садівничі, літературні, драматичні, музичні й інші.

Республіканці мають гарний духовий оркестр з підлітків та з ударних інструментів будинків.

Часто скликаються загально-республіканські конференції, які проходять досить цікаво.

Вся праця провадиться колективно під керівництвом та доглядом відповідних керівників—педагогів.

Республіканці ще мають сільсько-господарську колонію в 450 десятин землі з великим свинарством, скотарством, птицеводством, виноградарством та інш.

Іх силами оброблюється господарство, що дало в цьому році біля 20000 пудів

За останні 3 роки республіканці дали на робфаки, фабзучи та вишкільництво біля 400 душ.

Крім школи, вони вчать по різних майстернях: шевській, кравецькій, столярній, палятурній та інш.

Тепер закінчується будова на державні кошти величезного помешкання під всі майстерні та їдальні на 600 їдців. Це перша будова такого помешкання для дітей в С.Р.С.Р.

Що до самоврядування „республіканців“, то вони мають міську раду, комунах виконавчі комітети, комендатуру та інш.

В більшості комун, замість виконавчих комітетів, урядування провадять піонерськими радами, які виділяються з загонів. Загони мають сільсько-господарські, молодих натуралістів, садівничі, літературні, драматичні, музичні й інші.

Республіканці мають гарний духовий оркестр з підлітків та з ударних інструментів будинків.

Часто скликаються загально-республіканські конференції, які проходять досить цікаво.

Вся праця проводиться колективно під керівництвом та доглядом відповідних керівників—педагогів.

Республіканці ще мають сільсько-господарську колонію в 450 десятин з великим свинарством, скотарством, птахівництвом, виноградарством та інш.

Її силами оброблюється господарство, що дало в цьому році біля 20000 пудів зерна.

Для поліпшення харчування дітей заведено 600 свиней з власного господарства.

Крім того з власних городів відправляється до Москви сотнями пудів: рання капуста та червоні баклажани, які дають значний грошовий прибуток.

Цей загін піонерів з нагоди 4 роковин існування збудував пам'ятника своєму дідусяві В. І. Ленінові (пам'ятник цегменту та ширцю без ніяких витрат).

Пам'ятник, збудований Леніну, є заступником правдивого шляху до комунізму.

Святкуючи міжнародній юнацький день, республіканці щасливі були бачити в себе німецьку робітничу делегацію, яка приїхала до них.

Де кілька годин делегація оглядала „республіку“, цікавилась їх життям, працею, навчанням та вихованням.

Делегати дивувалися високій дисципліні.

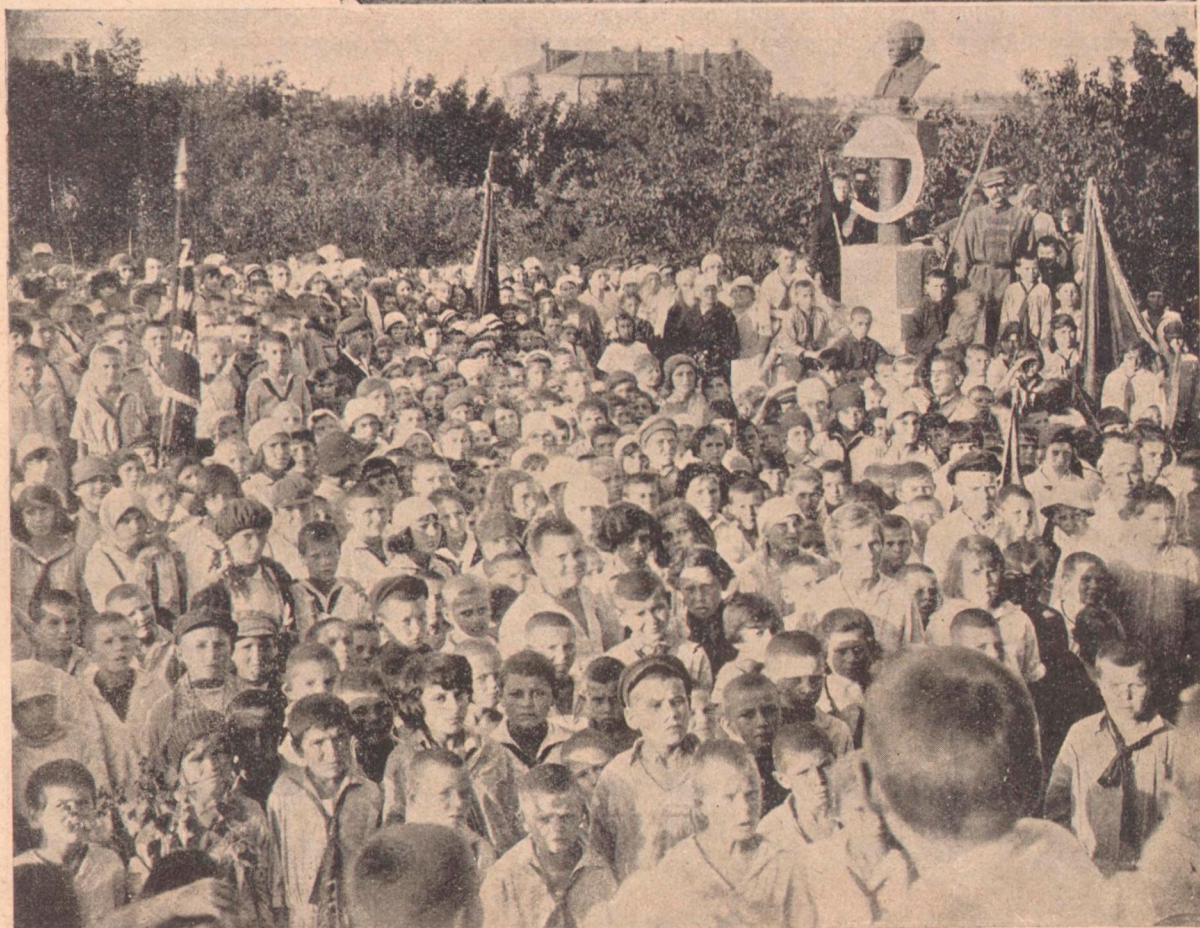
На майдані був улаштований парад республіканцями, де гості та „господарі“ приймали теплі привітаннями.

Роскажіть вашим дітям правду про С.Р.С.Р., сказав в своїй промові піонер-республіканець, розкажіть дітям все, вони краще та швидше всіх повірять вам і нам.

Коли голові делегації т. Ван дер-Майн піонери одягали почесну краватку червоного кольору—він помітно схвилювався і у нього чути голос.

Коли ми бачимо ваше нове життя, порівнюємо його з тим, що було раніше, то тільки ви вирости.

Коли гості від'їжджали, республіканці їм та весело їх вітали.

Угорі — актив піонерів 9-го загону. За проєктом учителя В. Рогового будують пам'ятник Леніну; проворуч — т. Роговий; внизу — відкриття пам'ятника.

В. Роговий

Японський військовий аташ полков. Ішье-Міке розмовляє з молодим червоним генштабістом т. Бутирським

НАПОГОТОВІ

ПОЛКОВИЙ телеграфний кабель по тичках, по деревах, тинах повився враз по сільських вуличках, зручно позачеплюваний руками червоноармійців з відділу зв'язку за виступи дахів, і поліз за царину, у поле.

Попід тинами, городніми стежками, задвірками, пильно обдивляючи кожен двір, прокралися кінні роз'їзди розвідників.

В село увійшла колона піхоти і стала „на днівку“.

НАПОГОТОВІ

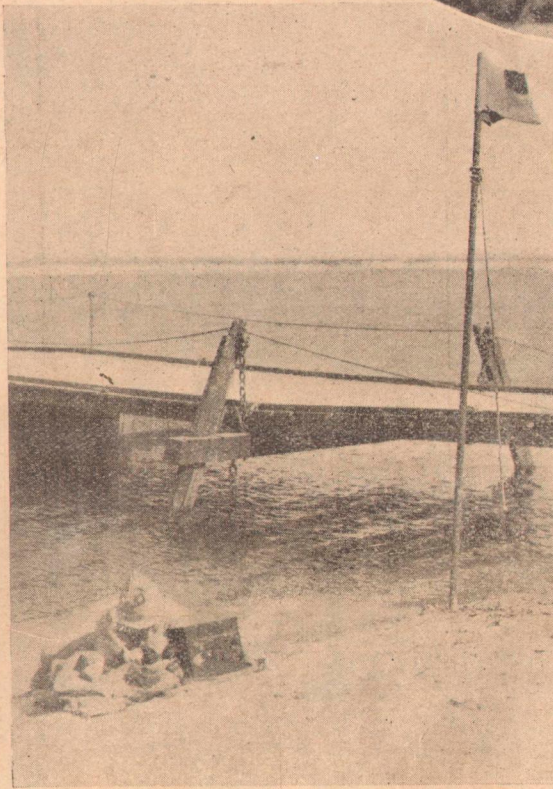
ПОЛКОВИЙ телеграфний кабель по тичках, по деревах, тинах повився враз по сільських вуличках, зручно позачеплюваний руками червоноармійців з відділу зв'язку за виступи дахів, і поліз за царину, у поле.

Попід тинами, городніми стежками, задвірками, пильно обдивляючи кожен двір, прокралися кінні роз'їзди розвідників.

В село увійшла колона піхоти і стала „на днівку“.

Червоноармійці зв'язку в шанцях

Це червона армія робить під сумки своєї літньої муштри, складає осінні іспити—маневри.

Село ожило. По садках, серед золотистого, осіннього листя, синими бандами куриться дим похідних кухонь.

Дітворі—роскіш! Стільки несподіваного й нового! Чи ж не щастя пробігти кавалерійським

Ліворуч, угорі—зам. нач. Управл. Р. С. Ч. А. **В. Н. Левічев**. Праворуч—аташе латвійського посольства полковн. **Келер**. Біля млина—штаб полка. Унизу—червоноарм. біля криниці. „Связист“ біля мосту

Кіннота переходить через понтонний міст. Аташе польського посольства полк. **Келер**

Фот. Овзера

Гарматчик при штабі керівництва

Ліворуч—військов. аташе турецького пвсольства полк. **Мехмед-Бей**. Праворуч—полк. **Бержера** військовий аташе Італії

Гарматчик спостерігає стріляння

підпалюючи клуби пороху, подивилися на "Ілліаду", а ввечері побачити червоне кіно.

...на вгородах, за млином, ...полка, почи... з ярків

...соді; замов... дівчачий... аудиторія

...самі уря... і пильно... в темряві.

...ба!—гар... а мені...но...

...кають "1..

т'адже кулі не літають... тим то ти такий і хоробрий... Діти й то не лякаються—знають, що це не справжнє...

Бій затягся геть за північ.

Цього року на маневрах вперше в Союзі були військові аташе чужоземних посольств. Вони дуже уважно придивлялися до дивізійного вчення (в Київській окрузі). З мапами в руках вони обмірковували і зважували кожен наказ наших червоних командирів, що розвертали перед ними деталі світової війни. Надовго стане їм вражіння від серйозної постановки військової науки в нашій червоній армії, що вперше показано їм на маневрах.

...і королю, подивив-
ся кіно.

...на вгородах, за млином,
полка, почи-
нина, з ярків

...селі; замов-
...дівчачий
...авдиторія

...самі уря-
...і пильно
...в темряві.
...ба!—гар-
...ають, а мені
...ранно...
...укають“!..

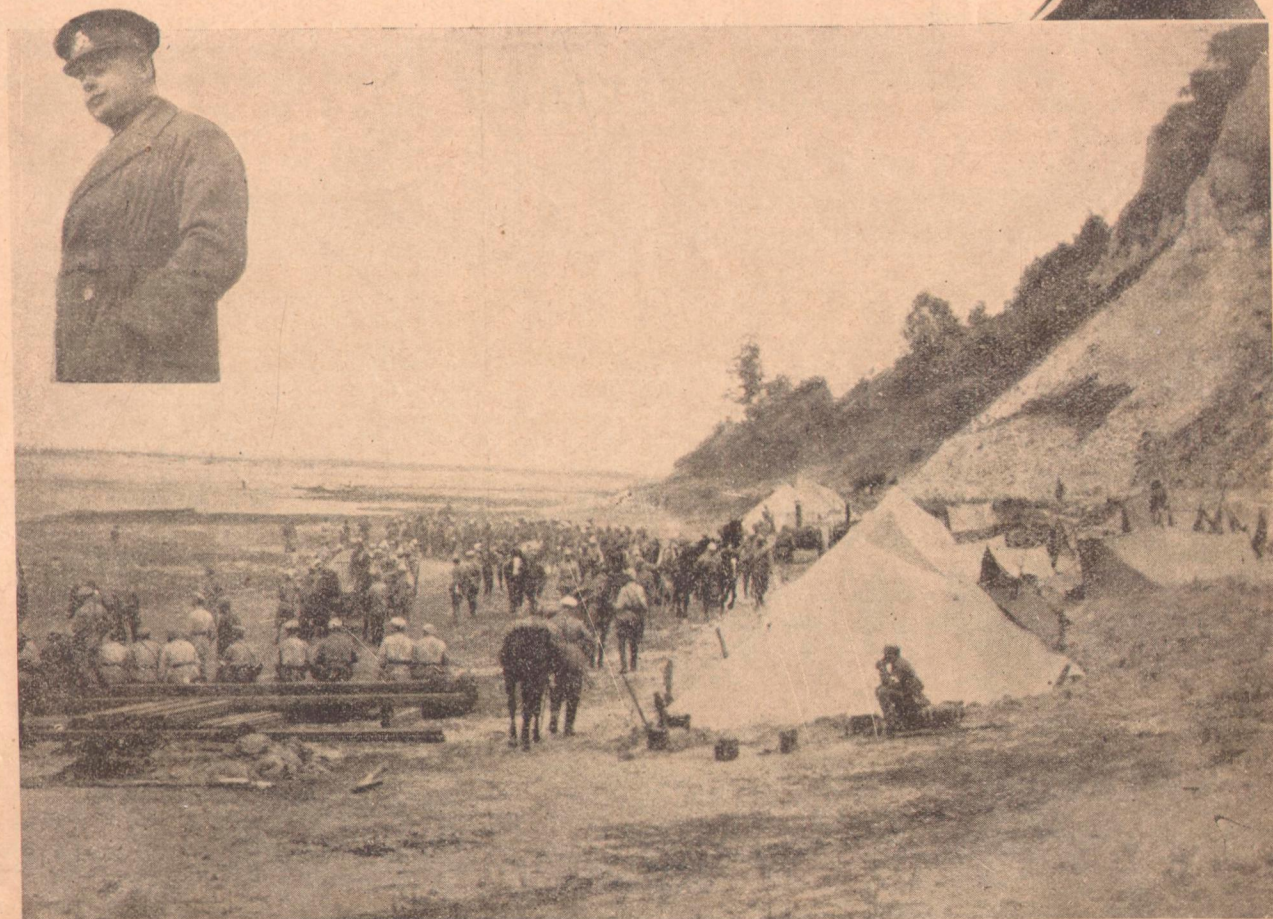
...адже кулі
...не літають...
...тим то ти такий і хоробрий... Діти й то
...не лякаються—знають, що це не справжнє...

Бій затягся геть за північ.

Цього року на маневрах вперше в Со-
озі були військові аташе чужоземних по-
сольств. Вони дуже уважно придивлялися
до дивізійного вчення (в Київській окрузі).
З мапами в руках вони обмірковували і
зважували кожен наказ наших червоних ко-
мандирів, що розвертали перед ними деталі світової війни. Надовго
стане їм вражіння від серйозної постановки військової науки в нашій
червоній армії, що вперше показано їм на маневрах.

Гарматчик спостерігає
стріляння

Походний табір понтонерів на березі Дніпра. Ліворуч—військовий аташе Естонії полковник **Курек**. Праворуч—
італійський полковник **Бержера**

...понтонного моста. Угорі—ко-
мандир 14 корп. т. **Дубовий**